

willen helpen. Het doel verdient zoo ten volle onze sympathie. Vele tientallen van jaren trokken de Nederlandsche geneesheeren naar Weenen, waar zij in de ziekenhuizen gastvrij werden ontvangen en gelegenheid vonden hun kennen en kunnen te vergrooten. „Is het wonder,” schrijft WENCKEBACH, „dat ik de overtuiging bezit, dat thans een beroep op het geneeskundig Nederland, nu de oude school in de diepste ellende gedompeld is, krachtigen weerklank zal vinden? Helpt ons! Roept de collegae, uw patiënten, de velen, welken het in ons gelukkig vaderland goed gaat, op tot hulp!”

Laat ons dan thans toonen, dat wij dankbaar zijn voor wat wij direct of indirect van de Weensche school geleerd en genoten hebben. Laat ons door ruime bijdragen in korten tijd bijeenbrengen, wat wij kunnen, om den nood in de ziekenhuizen te verzachten.

Ongelukkige bij-omstandigheden hebben de installatie onzer commissie vertraagd. Helpt ons thans verloren tijd in te halen en helpt ons vooral spoedig. Voor de kliniek van VON EISELSBERG werd reeds door de Nederlandsche heekkundigen geld bijeengebracht. Thans is het zaak, dat alle geneeskundigen samenwerken om op de noodkreet van onzen landgenoot WENCKEBACH met een flinke daad te reageeren.

Alle ondergeteekenden stellen zich beschikbaar tot het in ontvangst nemen van Uw gaven.

C. F. A. KOCH, *voorzitter*, Groningen.

G. A. CHARBON, Arnhem.

P. C. DIJKGRAAF, 's Gravenhage.

A. A. HIJMANS VAN DEN BERGH, Utrecht.

C. J. MIJNLIEFF, *Secretaris-Penningmeester*,

Keizersgracht 134, Amsterdam

December 1919.

HULP VOOR DE KINDEREN DER WEENSCHEN ARTSEN.

Eenige Weensche artsen hebben daar de regeling ter hand genomen. Hoewel ik nu nog geen opgave van hen ontving over het juiste aantal kinderen, is het toch wel zeker, dat ik plaatsen in Protestantsche gezinnen over heb. Deze overvloed kan echter den Roomschen en Joodschen kinderen niet ten goede komen, omdat (evenals dit bij *alle* bestaande comité's geschiedt) de kinderen slechts bij geloofsgenooten ondergebracht mogen worden. Aangezien nu in Weenen, zooals bekend is, de overgrote meerderheid der artsen Joodsch of Katholiek is, is het zeker, dat ik voor deze groepen te weinig plaatsen heb, omdat hier de verhouding juist omgekeerd is!

Daarom deze dringende oproep: Roomsche en Joodsche collegae, die nog één of meer kinderen kunt opnemen, geeft u toch omgaande op! Zoo graag zou ik Weenen een grooter aantal plaatsen aanbieden voor deze groepen. En spoed is noodig, aangezien de regeling blijkbaar zooveel tijd vergt!

Oss, 16 December 1919.

CORN. A. VERBEEK.

ONGEGROND WANTROUWEN EN MILITAIR GEBAAAR VAN EEN ARTS.

Bevreemd heeft het mij, dat iemand als collega PINKHOF alleen is afgegaan op de inlichtingen, die de eene partij hem heeft verstrekt, zonder het audiatur et altera pars in toepassing te brengen. Had hij het wel gedaan, verschillende onjuistheden in zijn stuk waren achterwege gebleven. Maar niet alleen dat door PINKHOF eenzijdig is geoordeeld, hij ontziet zich ook niet vooruit te loopen op hetgeen door den minister van oorlog zal gedaan worden.

De ontdekking, dat „afstaande schouderbladen” een aandoening is, gevaarlijker dan men zou meenen door den invloed, welken dat gebrek uitoefent op het ontstaan van bloedspuwingen, is even geniaal, als de bewering zou zijn, dat zweetvoeten in belangrijke graad invloed zouden uitoefenen op het verloop van epilepsie, nachtelijk bedwaten, slaapwandelen enz., wanneer geneeskundigen den loteling afkeuren voor dat gebrek, dat zij *wel* kunnen zien in plaats van voor de ziekte, die hun werd medegedeeld, doch die zij *niet* hebben kunnen vaststellen.

Zeer terecht zegt PINKHOF, dat „de verklaringen van burgergeneesheeren een zeldzaamheid moeten zijn en zóó waar, dat men aan alles eerder gaat twijfelen dan aan de juistheid van een verklaring van een arts.” Men moet veelvuldig in militie-raden hebben gekeurd om te weten, hoe groot het aantal geneeskundige verklaringen, die worden afgegeven, is, en welke waarde men aan niet weinige moet toekennen. Ik zou daarvan eigenaardige voorbeelden kunnen opgeven! Maar voornamelijk hebben de mobilisatiejaren doen zien, hoe ver „lichtzinnigheid” en „welwillendheid” in de geneeskundige verklaringen van burgerartsen zijn gegaan om het achterblijven van verlof door miliciens te wettigen en welke ervaringen de controleerende officieren van gezondheid hebben opgedaan! Ook de levensmiddelendistributiebureaux kunnen daaromtrent een woord meespreken! Wanneer men bij die artsen inlichtingen had gevraagd, zou dan de lichtzinnigheid, die de verklaring deed geboren worden, plaats maken voor ernst in het antwoord of de welwillendheid voor strikte oprechtheid? Geloove wie het wil! Daar PINKHOF meent, dat de lichtzinnigheid, waarmede geneeskundige verklaringen worden afgegeven, zich „hier en daar” vertoont, bewijst bij geen begrip te hebben van wat er op dit gebied omgaat.

Breda, December 1919.

K. E. ZIEGELER.

BRIEFWISSELING.

DE INTEEKENPRIJS VOOR HET TIJDSCHRIFT.

Tengevolge van het stijgen der loonen zijn wij genoodzaakt den inteekenprijs voor den jaargang 1920 te verhoogen met *f* 1.—. De prijs wordt dan *f* 18.— voor niet-leden der Maatschappij, en *f* 16.— voor leden der Maatschappij, mits zij het *Tijdschrift* rechtstreeks van den uitgever betrekken. De korting van *f* 0.50 op den inteekenprijs, bij vooruitbetaling vóór 15 Februari, blijft gehandhaafd; de leden der Maatschappij, die ons blad rechtstreeks van den uitgever betrekken, dus zonder tusschenkomst van een boekhandelaar, betalen dan derhalve *f* 15.50, de niet-leden *f* 17.50. **Wie van deze korting gebruik wil maken, zende den inteekenprijs vóór den 15den Februari 1920 rechtstreeks aan den uitgever, De Erven F. Bohn, te Haarlem.**

De inteekenprijs voor het buitenland, Oost- en West-Indië wordt dus voor den jaargang 1920 gebracht op *f* 21.—, of bij vooruitbetaling *f* 20.50. De algemeene leden der Maatschappij, die tevens op het *Tijdschrift* ingeteekend zijn, kunnen, evenals voorheen, hun jaarlijksche bijdrage aan de Maatschappij tegelijk met hun abonnement op het *Tijdschrift* ineens voldoen aan de firma de Erven F. BOHN te Haarlem.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

De begrooting ten behoeve der volksgezondheid.

Nu het hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1920, betreffende het departement van arbeid, waarin een aantal belangrijke posten de volksgezondheid betreffende ter sprake kwamen¹⁾, in de Tweede Kamer in openbare behandeling geweest en aangenomen is,

¹⁾ Zie dit *Tijdschrift* 1919, II, bldz. 1672.